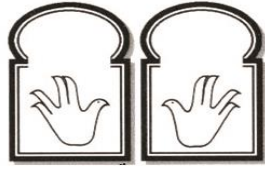

שכלום

בעזרת השם

שערי

עלון שבועי לעילוי זשמת שכלום טוויל הכהן בן בתיה ז"ל

עלון 1269

כ"ד שבט תשפ"ה

פרשת משפטים

על הפרשה

נקודה פנימית

"ויכתב משה את כל דברי ה' וישלכם בבקר ויבן מנבחו תזות החר וישתים עשרה מצבה לשנים עשר שבטי ישראל". (שמות כד, ד)

"זרע קדש מצבתה"

משה משכים בבוקרו של יום חמישה לסיון (לדעת חכמים) ומכין את הקרקע לעלייתו אל ההר למחרת, לקראת מתן תורה בשישה בסיון. הוא בונה מזבח ומקים 12 מצבות, כנגד 13 שבטי ישראל.

האבן עזרא כותב ש**משה הקים את המזבח במקום שעמדו ישראל בעת מתן תורה**. כנראה כדי לקדש את המקום, ולעזור לישראל להיות מוכנים לרגע הנשגב.

החזקוני מסביר **"ושתים עשרה מצבה כדכתיב והגבלת את העם סביב. ג' שבטים במזרח וג' בדרום וג' במערב וג' בצפון**. כסדר שהיו במדבר שרוין סביבות המשכן, וכ"כ ה"בכור שור".

כמדומה לי שכאן אצל משה היתה זו הפעם האחרונה בה היתה מותרת המצבה. מאז לא ראינו מצבה לרצון ה'. מכאן ואילך הציווי הוא **"ולא תקים לך מצבה אשר שגא ה' אלהיך"** (דברים טז, כב), ופירש רש"י "ואת זו (המצבה) שגא כי חק היתה לכנענים. ואף על פי שהיתה אהובה לו בימי האבות עכשיו שגאה, מאחר שעשאוהו אלו חק לעבודה זרה".

הקישור בין 12 המצבות כנגד שבטי ישראל מזכיר לי מאוד את המזבח שונה אליהו בהר הכרמל (מלכים א' יח, ל-לב) **"ויאמר אליהו לכל העם גשו אלי ויגשו כל העם אליו וירפא את מנבחו ה' ההרוס: ויסקח אליהו שתיים עשרה אבנים כמספר שבטי בני יעקב אשר הקה דבר ה' אליו לאמר ישראל יהיה שמוך: ויבנה את האבנים מנבחו בשם ה'..."**

רש"י שם מקשר אותנו לנקודת ההתחלה (היום בו נגלתה שכינה ליעקב בית אל, ושם רמז לו ה' על אליהו), שם עדיין היתה מותרת המצבה. ונראה לי לומר בס"ד, אליהו מקשר עצמו לנקודת המוצא, ליעקב אבינו. אז לבנות מצבה כמו משה הוא אינו רשאי (מצבות כבר נאסרו), ולכן הוא משלב את המזבח והמצבות של משה עם המצבה של יעקב, והוא בונה מזבח אחד שמורכב משתיים עשרה אבנים, כמספר בני יעקב. בל נשכח שהמצבה של יעקב עצמה היתה מורכבת מאבני המקום, שהתאחדו לאבן אחת גדולה. ואולי אולי יעקב אבינו לקח 12 אבנים, כנגד אותה בחינת השבטים, והדברים עתיקים. אח"כ ראיתי במפרשים שגם חיברו בין המצבות כאן לאבני מזבחו של אליהו, ובשלי"ג. וביותר מצאתי בחזקוני **"יש אומרים הי"ב אבנים הציב במזבח להעיד שכולם נתרצו בקיום ודוגמא זו מצינו שעשה אליהו בהר הכרמל"**.

רמזים נוספים למזבח האחד ושתיים עשרה המצבה

רבי אברהם בן הרמב"ם - **"ויבן מזבח. הלך בדרכי האבות ז"ל ומפני זה היה (מזבח) אחד, ובמצבות הלך בדרכי יעקב ע"ה... אשר עבד במצבה ומפני זה עשה מספרם כפי מספר שבטי ישראל; ואפשר שיהיה בזה טעם אחר והוא שרמז במזבח אל מצב מי שעובדים לו בהקרבנות קרבנות והוא אחד אין רבוי במציאותו ובמצבות רמזו אל מצב העובדים עליהן. זו נקודה חשובה, כל חלקי העם לגוניהם עובדים יחד לא-ל אחד.**

העמק דבר - **"ויבן מזבח. בשביל קרבנות צבור שהם היו לכריתת ברית: ושתיים עשרה מצבה - שיקריב כל אחד קרבן חגיגה, כמו שכתוב ויחוגו לי במדבר"**.

משחק כדורסל 2

זהו. הפעם הגזמנו לגמרי.

עוד שניה העלון נראה כמו משרד התרבות והספורט. אז זהו, שאל חשש. לא מיניה ולא מקצתיה.

אך אם כבר הגענו לשחק, אולי כדאי נלמד עוד איזה חוק או שנים בכללי המשחק הזה.

כידוע, כל כדור שנכנס לסל מזכה את הקבוצה שזרקה את הכדור בשתי נקודות.

זה בדרך כלל, אך לכל כלל יש יוצא מן הכלל.

יש שלשה...

אם השחקן זורק את הכדור ממרחק עצום (האמת, לא זוכר בדיוק מאיפה, אך שחקו אותה מבינים ואל תעירו, כדי שלא יגלו שגם אתם לא יודעים בדיוק), ה"סל" הזה שווה שלוש נקודות במקום שתיים.

למה מה קרה?

פשוט, זה הרבה יותר קשה. גם מצד השחקן נדרש יותר מאמץ, וגם מצד ההצלחה, הרבה יותר מסובך להצליח לזרוק שלשה, וממילא אם הצלחת מגיע לך בהחלט להתפנק על שלושת הנקודות המגיעות לך על פי דין.

והכין זה פוגש אותנו בחיים?

כל יהודי מקבל שכר על עמלו. גם שני אנשים שיעשו את אותה מצוה, באותם גדרים ובאותם הידורים, לא בהכרח יקבלו את אותו שכר.

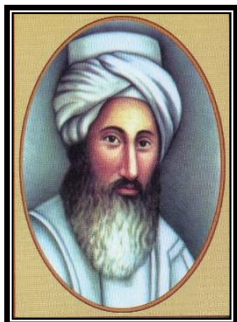
הקב"ה מכניס במערכת השיקולים (הידועה רק לו, לא לאף אחד אחר, ואתה יודע מה? אפילו לא לך), את הקושי הפיזי, הנפשי והמנטלי של כל אחד, את הקשיים הסביבתיים, המשפחתיים והאישיים (מידות ותכונות יסוד), ועל פי זה קובע מה מידת הקושי של כל אחד, וממילא בהתאם לכך מה דרגת השכר.

למשל, כמו שלכולם ברור שאם מיליארדר יתרום 1000 ש"ח, ולעומתו אברך יקר יתרום 10 ש"ח, הסכום שנתן האברך נתן יקר בעיני ה' הרבה יותר מהתרומה הנדיבה של הגביר.

זה נכון בכל התחומים. ה' מעריך את המאמץ.

תורת החיד"א

פדות - ושמתי פדות... למחר יהיה האות הזה... (הקב"ה ושכינתיה הרמוזים באותיות דיון, מפרידים את כוחות הטומאה הרמוזים באותיות ת"פ. במצרים זכו לאות ה', ואח"כ יזכו לאות ו')... **אפשר שזה רמז ושמתי פדות (חסר ו') כי במצרים עדיין לא זכו לאות וי"ו** (ומיהו בכח קריין פדות)... **למחר אחר זמן יהיה האות הזה אות וי"ו שיהיה פדות מלא ויזכו גם לאות וי"ו ויהיה פדות מלא ממש** [דבש לפי פ, כא]

לא תמיד אנו מבינים את משפטי התורה. לפעמים חוש הצדק שלנו חושב אחרת. חייבים ללמוד לעומק כדי להבין את שכל התורה.

ילקוט יוסף

סימן שכח - דיני חולה שיש בו סכנה בשבת

קסה. אם יש אפשרות להשיג מים חמים לצורך חולה שיש בו סכנה מהשכנים, יש אומרים שעדיף לקחת מים מהשכן, ולא לחמם מים בשבת. ואף אם השכן ישן יש להעירו כדי שיתן להם מים חמים. ויש חולקים ומתירים לבשל לצורך החולה, כל שלקחת המים החמים מהשכן גורמת לשכן צער, וכגון שצריכים להעירו משינתו, או שאחר כך יחסר לו מהמים החמים לצורך עצמו.

קסו. אם שחטו בהמה או עוף לצורך חולה שיש בו סכנה בשבת, צריך למלוח את הבשר קודם בישולו, שמא יסתכן החולה מתוך שיקוף הדם, דנפשו של אדם קצה בדם, ובפרט שיש מגדולי הראשונים שסוברים שדם שבישלו חייבים עליו מן התורה.

וכן בימי מלחמה שאין מה לאכול, ומוכרחים לבשל בשר בשבת, יש למלוח את הבשר קודם הבישול, להוציא את דמו.

ואם יש חשש שעד שימלחו את הבשר יסתכן החולה, יבשל את הבשר גם בלא למולחו.

קסז. כששוחטים לחולה [שיש בו סכנה] בשבת, מברכים על השחיטה. אבל אין מכסים את הדם בשבת, אפילו אם יש לו דקר נעוץ מבעוד יום.

קסח. הדבר פשוט שמותר לבדוק את לבו של חולה שיש בו סכנה במכשיר חשמלי, שאין דבר העומד בפני פיקוח נפש.

קסט. אדם הצריך לעבור ניתוח, וביכולתו לקבוע באיזה יום ייערך הניתוח, צריך לקבועו בתחילת השבוע עד שלשה ימים קודם השבת.

אבל בנייתו דחוף שיש בו חשש סכנה, או שהרופא המומחה פנוי רק ביום חמישי או ששי, אין לדקדק בזה.

קע. חולה שיש בו סכנה שאין אפשרות לטפל בו אלא על ידי הדלקת החשמל, יש להדליק עבורו את אור החשמל בשבת. וכן חולה שיש בו סכנה שהאור מפריע לו לישון, ואי אפשר להעבירו לחדר אחר, מותר לכבות את האור בשבת.

ואם יש צורך להדליק נר לצורך הטיפול בחולה שיש בו סכנה, ולפנינו שתי מנורות נפט, האחת יש בה שיעור הדלקה לשעה אחת, שתספיק לחולה עד שישון, והשניה מלאה נפט, באופן שתדלוק הרבה שעות, שלא לצורך החולה, צריך להדליק המנורה הראשונה שיש בה שיעור הצריך לחולה ולא יותר, דהוי ריבוי בשיעורים.

וכן בהדלקת אור החשמל, ויש לפניו שתי נורות, יש לדקדק להדליק הנורה שעוצמתה קטנה, כי בהדלקת הנורה הגדולה הוא מבעיר חוט של מתכת גדול יותר.

קעא. אם הוצרכו להדליק את אור החשמל לצורך טיפול בחולה שיש בו חשש סכנה, יש אומרים שיש להעדיף להדליק מנורה רגילה מאשר פלורוסנט. כי בהדלקת הפלורוסנט יש ג' הצתות. ויש שכתבו שכיון שחוט הלהט שבסטרטר קטן יותר מחוט הלהט שבנורת הלהט, יש להעדיף להדליק פלורוסנט. ועל כל פנים אין לעכב את הטיפול בחולה לצורך זה.

קעב. אולם חולה הנוטה למות ושוכב בחדר חשוך, אין להתיר הדלקת האור רק כדי שהנמצאים שם ידעו אם קרבה עת פטירתו ויסייעוהו באמירת וידוי וקריאת שמע, שאין להתיר להדליק את האור אלא אם הוא לטובת החולה ורפואתו.

ואם החולה בהכרה ועל ידי הדלקת האור יגרמו לו נחת ולא תיטרף דעתו, מותר להדליק האור לשם כך.